

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

135/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ.(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 29^η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Τρίτη και ώρα 10:00 και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7 στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1) **Αναπληρωτής Πρόεδρος:** Χρήστος Δετσαρίδης
- 2) **Αντιπρόεδρος:** Μπουσουλέγκα Χριστίνα
- 3) **Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Λουρίκας Δημήτριος
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητής : Βασιλεία Τριανταφύλλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

ΘΕΜΑ: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας», για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας, Κορομηλιάς - Παλαιόκαστρου και Μίλα, προϋπολογισμού 13.236€ χωρίς ΦΠΑ, κατόπιν προηγηθέντος, εν μέρει άγονου, διεθνούς διαγωνισμού.

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. 3854/15-04-2014 έγγραφο αίτημα προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 17/04/2014 με αριθμό πρωτ. 1842, όπως συμπληρώθηκε με τα υπ' αριθ. πρωτ. Εισερχ. 1886/24-04-2014 & 1920/28-04-2014 έγγραφα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ.

γ (δδ) Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας» για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας, Κορομηλιάς - Παλαιόκαστρου και Μίλα, προϋπολογισμού του αιτήματος 13.236€ χωρίς ΦΠΑ, κατόπιν προηγηθέντος, εν μέρει άγονου, διεθνούς ανοιχτού διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 748.688,00€.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 13124/15978/09-12-2013 έγγραφο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων γνωστοποίησε στις αρμόδιες Δ/σεις την έναρξη προγράμματος συλλογικής καταπολέμησης του δάκου της ελιάς για το έτος 2014, και με το υπ' αριθμ.663/9259/22-01-2014 έγγραφο το Υπουργείο γνωστοποίησε το Πρόγραμμα Δακοκτονίας 2014.

2.2. Με την υπ' αριθμ. 584/2013 (ΑΔΑ ΒΕΔ07Λ1-19Δ) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου και το υπ' αριθ. 78784/15066/09-12-2013 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγκρίθηκε ο προϋπολογισμός της Περιφέρειας έτους 2014. Σύμφωνα δε με την υπ' αριθ. 158/1237/04-02-2014 απόφαση ανάληψης υποχρέωσης της ΔΑΟΚ ΠΕ Μεσσηνίας η οποία καταχωρήθηκε με α/α 141 στο βιβλίο Εγκρίσεων και Εντολών Πληρωμής της ΥΔΕ Μεσσηνίας, εγκρίθηκε η δέσμευση πίστωσης.

2.3. Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την υπ' αριθ. 30/17-01-2014 απόφασή της (ΑΔΑ: ΒΙΨΨ7Λ1-ΟΓΚ), αριθ. πράξης 1/2014, ενέκρινε τη διεξαγωγή ανοικτού δημόσιου μειοδοτικού διαγωνισμού για την ανάδειξη εργολάβων ψεκασμού, χωρικής αρμοδιότητας ΔΑΟΚ ΠΕ Μεσσηνίας. Στη συνέχεια, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την υπ' αριθ. 267/21-02-2014 απόφασή της (ΑΔΑ: ΒΙΕΡ7Λ1-Θ5Π), αριθ. πράξης 05/2014, ενέκρινε τους όρους της διακήρυξης ανοικτού διαγωνισμού με τίτλο «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας», με προϋπολογισθείσα δαπάνη 748.688,00 € χωρίς ΦΠΑ.

2.4. Με την με αριθ. πρωτ. 1973/24-02-2014 διακήρυξη, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου προκήρυξε δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό για την ανάθεση υλοποίησης του έργου «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας», με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη προσφερόμενη τιμή. Ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ορίσθηκε η **08η-04-2014**.

2.5. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 16 της διακήρυξης, ο από εδάφους ψεκασμός ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 περιελάμβανε την προστασία 8.215.505 ελαιοδέντρων, με την εκτέλεση 1 έως 5 δολωματικών ψεκασμών, αναλόγως του τμήματος του έργου. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ίδιο ως άνω άρθρο, το έργο χωρίζεται σε εκατόν δέκα έξι (116) τμήματα, τα οποία αναλυτικά περιγράφονται στο παράρτημα Ι της διακήρυξης, στο οποίο επίσης αναγράφονται, η προϋπολογισθείσα δαπάνη κάθε τμήματος, ο αριθμός των δένδρων, ο αριθμός των ψεκαστικών συγκροτημάτων και η ανώτερη προσφερόμενη τιμή ανά ψεκαζόμενο δένδρο. Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα εξαίρεσης περιοχών των οποίων εκτιμάται ότι δεν υφίστανται οι απαραίτητες

προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος (καρποφορία μικρότερη του 25% της πλήρους παραγωγής κ.λ.π.). Ο αριθμός των ψεκασμών είναι δυνατόν να είναι μικρότερος των προαναφερομένων (8.215.505) ελαιοδένδρων, αναλόγως της εξελίξεως του δακοπληθυσμού.

Η Δαπάνη του έργου υπολογίστηκε να ανέλθει στο ποσό των 748.688,00€ περίπου, χωρίς ΦΠΑ. Το ακριβές ποσό, σύμφωνα με τη διακήρυξη, θα εξαρτηθεί από τον οριστικό αριθμό ψεκασμών (εκτίμηση επιστημονικών παραμέτρων) και τον ακριβή αριθμό των ψεκαζομένων ελαιοδένδρων (άρθρο 25).

Σύμφωνα με τα άρθρα 17 & 26 της διακήρυξης, οι ψεकाσμοί προβλέπεται να αρχίσουν στις 15-6-2014 και να τελειώσουν στις 15-11-2014.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 12 της διακήρυξης, η προσφερόμενη τιμή θα αφορά τμήματα του έργου με σύνολο ψεκαζομένων δένδρων μέχρι 1.000.000. Για κάθε τμήμα του έργου θα υπάρχει ανώτερη προφερόμενη τιμή ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο, που αναγράφεται στο πίνακα του παραρτήματος 1 της διακήρυξης.

2.6. Στις 30/12/2013 απεστάλη προς δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Ε. Προκαταρκτική προκήρυξη σύμβασης και δημοσιεύθηκε στις 04/01/2014 (2014/S 003-002745) και στις 25/02/2014 απεστάλη η διακήρυξη για δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Ε. και δημοσιεύθηκε στις 27/02/2014 (2014/S 041-068342). Περαιτέρω, η υπ' αριθμ. πρωτ. 2028/25-02-2014 περίληψη της Διακήρυξης δημοσιεύτηκε στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημ. της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 127/28-02-2014) και στον Ελληνικό τύπο και συγκεκριμένα στις εφημερίδες ΗΧΩ ΤΩΝ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, ΦΩΝΗ & ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου www.ppe.gov.gr.

2.7. Η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού, με το από 08-04-2014 πρακτικό της, κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, μετά την αποσφράγιση των υποβληθεισών προσφορών διαπίστωσε : *«...Μετά τον προβλεπόμενο έλεγχο των δικαιολογητικών προέκυψαν τα ακόλουθα: 1. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής του εργολάβου Γεώργιου Κυριόπουλου δεν επαρκεί για την κάλυψη του συνόλου των τμημάτων για τα οποία έχει καταθέσει δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας. Κατόπιν τούτου προτείνεται να μη γίνει αποδεκτή η προσφορά του για την τοπική κοινότητα Βασιλιτσίου, για την οποία το ύψος του απαιτούμενου ποσού της εγγυητικής επιστολής, αντιστοιχεί στο ποσό που υπολείπεται για να καλυφθούν όλα τα τμήματα. 2. Στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής του εργολάβου Κυριακόπουλου Θεόδωρου και συγκεκριμένα από τα παραστατικά τεχνικής επάρκειας, προκύπτει ότι για τρεις άδειες οδήγησης, που κατατέθηκαν για τις τοπικές κοινότητες Ανθούσας, Μελιγαλά και Νεοχωρίου Ιθώμης αντίστοιχα, έχει λήξει η ισχύς τους. Κατόπιν τούτου προτείνεται οι προσφορές για τις παραπάνω κοινότητες να μην γίνουν αποδεκτές. 3. Στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής του εργολάβου Γιαννακόπουλου Παναγιώτη και συγκεκριμένα από τα παραστατικά τεχνικής επάρκειας προκύπτει ότι για δύο άδειες οδήγησης, που κατατέθηκαν για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου αντίστοιχα, έχει λήξει η ισχύς τους. Κατόπιν τούτου προτείνεται οι προσφορές για τις παραπάνω κοινότητες να μην γίνουν αποδεκτές. 4. Για τους υπόλοιπους συμμετέχοντες υπάρχει πληρότητα φακέλων. Κατόπιν των ανωτέρω προτείνεται να προχωρήσει η διαδικασία της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών με την παρακάτω παρατήρηση: για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου, για τις οποίες απουσιάζουν δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας και για την τοπική Κοινότητα Μίλα για την οποία δεν κατατέθηκαν δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας (Πίνακας ΙΙ) από κανέναν εργολάβο, προτείνεται να ακολουθηθεί η διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 της Διακήρυξης, αφού προηγουμένως υπάρξει η έγκριση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων....».*

2.8. Στη συνέχεια, η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την υπ' αριθ. 681/11-04-2014 (ΑΔΑ: ΒΙΗ57Λ1-ΙΒΨ) απόφασή της, ενέκρινε το ως άνω πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού και αποφάσισε να προχωρήσει η διαδικασία της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών, με την παρατήρηση: για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου, για τις οποίες απουσιάζουν δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας και για την τοπική Κοινότητα Μίλα για την

οποία δεν κατατέθηκαν δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας (Πίνακας ΙΙ) από κανέναν εργολάβο, να ακολουθηθεί η διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 της Διακήρυξης, αφού προηγουμένως υπάρξει η έγκριση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.

2.9. Με την υπ' αριθ. πρωτ. 4164/28-04-2014 βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δ.νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΕ Μεσσηνίας, βεβαιώνεται ότι δεν έχουν ασκηθεί ούτε εκκρεμούν διοικητικές προσφυγές και ένδικα βοηθήματα κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών του ανοικτού διαγωνισμού ανάδειξης εργολάβων.

3. Κατόπιν των παραπάνω, η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας, με το υπ' αρ. πρωτ. 3854/15-04-2014 έγγραφο αίτημά της, όπως συμπληρώθηκε, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται σχέδιο απόφασης, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας» για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας, Κορομηλιάς - Παλιόκαστρου και Μίλα, προϋπολογισμού του αιτήματος 13.236€ χωρίς ΦΠΑ κατόπιν του προηγηθέντος, εν μέρει άγονου, διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007.

II. Νομικό Πλαίσιο

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]»

5. Στο άρθρο 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζεται:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:
β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε ι) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙV [...]”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 και 207.000 ευρώ αντίστοιχα.

6. Επίσης, στο άρθρο 8 παρ. 1, 3 και 5 του ίδιου π.δ. ορίζεται:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαιρέσεως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης [...]”

3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατημηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος.

5. [...] β) Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 σημεία α) και β). Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος.

7. Στο άρθρο 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007, «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού» (άρθρο 30 οδηγίας 2004/18/EK), ορίζεται ότι «...1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που είναι απαράδεκτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 28, 39 έως 52 και 55, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιωδώς. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 43 έως 50 και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές...».

8. Τέλος, στο άρθρο 25 παρ. 1 περ. α' του ίδιου π.δ., «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού» (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/EK), ορίζεται: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της» [...].

III. Νομική Εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου-Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας αφορά στην ανάθεση σύμβασης, με την έννοια της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης του αιτήματος 13.236€ χωρίς ΦΠΑ, σε συνδυασμό προς την προκηρυχθείσα συνολική προϋπολογιζόμενη αξία 748.688,00€ χωρίς ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 8 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 και του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011 για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας», για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας, Κορομηλιάς - Παλαιόκαστρου και Μίλα.

10. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/EK περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56).

11. Συναφώς επισημαίνεται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο

συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/EK να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).15.

12. Εν προκειμένω η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., έχουσα το δικαίωμα υπαγωγής εκάστου υποβληθέντος αιτήματος στη σωστή διάταξη νόμου, για μεν τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου, για τις οποίες υπεβλήθησαν προσφορές αλλά έλλειπαν τα δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας, κρίνει ότι τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007, για δε την τοπική Κοινότητα Μίλα για την οποία δεν κατατέθηκαν προσφορές από κανέναν υποψήφιο εργολάβο, κρίνει ότι τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007.

13. Με τη διάταξη του άρθρου 24 παρ.1 περ. α' του π.δ. 60/2007 προκύπτει ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση διακήρυξης διαγωνισμού, με την προϋπόθεση: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να έχουν υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και γ) να μην τροποποιούνται ουσιαδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

14. Ομοίως, με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ.1 περ. α' του π.δ. 60/2007, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με την προϋπόθεση: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος και γ) να μην τροποποιούνται ουσιαδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

15. Ειδικότερα δε, σχετικά με την υπό σημείο (α) προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, παγίως έχει κριθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγηθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

16. Εν προκειμένω, η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 24 παρ. 1 περ. α' και 25 παρ.1 περ. α' του π.δ. 60/2007 διενεργείται ταυτοχρόνως, δεδομένου ότι οι περισσότερες από τις προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων συμπίπτουν.

Ειδικότερα, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας προσέφυγε, με την αρ. πρωτ. 1973/24-02-2014 διακήρυξη, προσέφυγε σε δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό για την ανάθεση υλοποίησης του έργου

«Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας», με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη προσφερόμενη τιμή.

Στον εν λόγω διαγωνισμό, κατά το μέρος μεν που αφορά στις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου, υπεβλήθησαν προσφορές αλλά έλλειπαν τα δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας, κατά το μέρος δε που αφορά στην τοπική Κοινότητα Μίλα δεν κατατέθηκαν προσφορές από κανέναν υποψήφιο εργολάβο.

Επισημαίνεται ότι στο κείμενο της περίληψης της ως άνω διακήρυξης που δημοσιεύθηκε στον ελληνικό τύπο, δεν αναγράφονται αναλυτικά τα εκατόν δέκα έξι (116) συνολικά τμήματα του έργου, τα οποία ωστόσο, περιγράφονται επακριβώς, σαφώς και αναλυτικά τόσο στο κείμενο της Διακήρυξης, όσο και στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπροσθέτως, στο ίδιο το κείμενο της περίληψης αναφέρεται ρητά ότι η διακήρυξη και τα συμβατικά τεύχη διατίθενται και σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου (www.ppel.gov.gr), έχουν δε αναρτηθεί σ' αυτήν ήδη από 26/02/2014. Περαιτέρω, η προαναφερόμενη παράλειψη δεν απέτρεψε τον ανταγωνισμό, δεδομένου ότι στο διαγωνισμό υπεβλήθησαν προσφορές για τα εκατόν δέκα πέντε (115) από τα εκατόν δέκα έξι (116) συνολικά τμήματα, και δη εγχώριους εργολάβους. Κατόπιν τούτου, κρίνεται ότι το εν μέρει άγνοιο αποτέλεσμα του διαγωνισμού δεν οφείλεται σε ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες και η εν λόγω διακήρυξη δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από την συμμετοχή του στο σχετικό διαγωνισμό, όπως προκύπτει από το παραπάνω παρατεθέν ιστορικό.

β) Ως προς την προϋπόθεση:

Με το από 08-04-2014 πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 681/11-04-2014 (ΑΔΑ: ΒΙΗ57Λ1-ΙΒΨ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Πελοποννήσου, κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι για μεν τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου, υπεβλήθησαν προσφορές αλλά έλλειπαν τα δικαιολογητικά τεχνικής επάρκειας, για δε την τοπική Κοινότητα Μίλα δεν κατατέθηκαν προσφορές από κανέναν υποψήφιο εργολάβο.

Όπως έχει κριθεί με την Ελ.Συν./Τμ.VI/3558/2009 απόφαση, «... Όσον αφορά δε στην έννοια της «μη κανονικής» προσφοράς του άρθρου 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ.60/2007, η υποβολή τέτοιας προσφοράς εξομοιώνεται με την υποβολή απαράδεκτης προσφοράς. Τούτο σαφώς συνάγεται από τη γραμματική ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, καθόσον υφίσταται συνάρτηση, αφενός μεταξύ της περίπτωσης απουσίας προσφοράς και της περίπτωσης υποβολής ακατάλληλης προσφοράς, αφετέρου μεταξύ της περίπτωσης υποβολής απαράδεκτης (σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζομένων στις διατάξεις των άρθρων 28, 39 έως 52 και 55 του π.δ.60/2007) προσφοράς και εκείνης της υποβολής μη κανονικής προσφοράς, οι οποίες προβλέπεται ότι μπορούν, εναλλακτικά, να αποτελέσουν λόγο απευθείας ανάθεσης. Οι περιπτώσεις αυτές είναι ισοδύναμες όχι μόνον όσον αφορά στις συνέπειες που απορρέουν από αυτές, αλλά και όσον αφορά στις δυσκολίες που συνεπάγονται για τον αναθέτοντα φορέα, δεδομένου ότι είτε δεν καλύπτονται οι σχετικές με τις υπό ανάθεση υπηρεσίες ανάγκες λόγω μη συμβατότητας των υποβληθεισών προσφορών με τις τεχνικές προδιαγραφές, είτε δεν πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις που τίθενται από το νόμο ή τη διακήρυξη σχετικά με τη συμμετοχή στο διαγωνισμό και την υποβολή παραδεκτής προσφοράς. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνάψει σύμβαση ανάθεσης υπηρεσιών χωρίς να ακολουθήσει τη συνήθη διαδικασία διαγωνισμού, μόνον εάν οι προσφορές που υποβλήθηκαν είναι «ακατάλληλες» ή «μη κανονικές» [...].

Συνεπώς, όσον αφορά στις τοπικές κοινότητες Βαλύρας και Κορομηλιάς-Παλαιόκαστρου, πληρούται η προϋπόθεση της υποβολής μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών, αφού σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, οι υποβληθείσες προσφορές για τις εν λόγω κοινότητες ισοδυναμούν με απαράδεκτες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (του άρθρου 24 παρ. 1 περ. α'), και στην τοπική Κοινότητα Μίλα πληρούται η προϋπόθεση της μη υποβολής προσφοράς ή της μη ύπαρξης υποψηφίου (του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α')

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Από τον υποβληθέντα φάκελο και το σχέδιο απόφασης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου - Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, αναγράφοντας ρητά «... Κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης είναι εύλογο ότι θα ισχύσουν όσα στη σχετική διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπονται...».

16. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο τη «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας» τυγχάνει εφαρμογής : α) για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας & Κορομηλιάς - Παλαιόκαστρου, το άρθρο 24, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007 και β) για την τοπική κοινότητα Μίλα, το άρθρο 25 παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, αποφασίζουμε:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου-Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδέντρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2014 στην περιοχή ευθύνης της Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας», και ειδικότερα: α) για τις τοπικές κοινότητες Βαλύρας & Κορομηλιάς - Παλαιόκαστρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24, παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης και β) για την τοπική κοινότητα Μίλα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1, περ. α' του π.δ. 60/2007, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, με τον όρο της μη ουσιώδους τροποποίησης των όρων της διακήρυξης του άγονου διαγωνισμού που προηγήθηκε, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

ΑΘΗΝΑ 29 Απριλίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΤΣΑΡΙΔΗΣ